

Nú kunnu ikki fleiri fáa heimahjálpi!

Pauli og Eilíf geva gomlum og sjúkum spariknín á barkan

Borgarliga samgongan sigur eitt í dag og ger eitt annað í morgin. Hon hefur onkuntið fært fram, at tey gomlu og sjúku skulu sleppa at vera heima sum longest. Við sparingunum, sum nú eru komnar í gildi verður heimahjálpi ikki veitt til onnur enn tey, sum finga hesa hjálpið áðrenn 17. desember 1982. Og tey sum fáa heimahjálpi kunnu ikki fáa meiri hjálpi, um teimum tørvar tað.

Vilhjelm Johannesen, tingmaður javnaðarflokksins í Norðoyggjum hefur hesa viðmerkingina til hetta so álvarsliga málið. Hann skrivur:

„Tá vit fyri nøkrum árum síðani finga heimahjálparaskipanina, varð hendað mettt sum tað størsta framstig fyri okkara gomlu og sjúku, síðani vit í 1959 finga lógirnar um fólk-, avlams- og einkjupensión v.m.

Sum tíðin er gingin, er heimahjálpin vorðin betur og betur umtókt, og kemst hetta sjálvandi av, at gomul og sjúk í rættuliga stóran mun kunnu verða verandi heima hjá sær sjálvum og har fáa vitjan av heimahjálpinar nakrar tímar um dagin.

Hetta hefur verið ein frálíkur skipan. Ein skipan, sum øll hava verið fegin um og nøgd við. Ikki minst øll tey, sum hesi árin hava gjørt nýtslu av heimahjálpinum, men nú skal eftir øllum at døma vend koma í.

Í skrivi dagfest 17. desember kunnger almannastovan øllum kommunulækninum og øllum eftirlitsskúnnunum hjá heimahjálpinum at nú skal sparast. Í skrivinum frá

almanastovuni verður millum annað sagt:

„Nýtslan av heimahjálpi í hesum figgarjári hefur, hóast sparseni, vist seg at vera væl størri enn roknað var við á figgarlógini.

A uppskotinum til figgarlóg fyri 1983/84, sum nú er lagt fram, er upphæddin til heimahjálpinu skerd við o.u. 16,5%, og hefur tað við sær, at roknað verður við tilsamans 6 mió. kr. minni til heimahjálpi enn út frá verandi tervi, sum var roknað við í uppskoti almannastovunnar til figgarlóg.

Út frá hesum hefur almannastovan í samráð við heimahjálparaleiðaran gjørt av, at fleiri pleygur ikki kunnu setast, t.v.s. at heimahjálpi kann ikki veittast til heim, sum ikki framanundan fáa heimahjálpi, og somuleiðis kann tímatalið ikki verða økt, har heimahjálpi longu verður veitt.“ (Undirstríkingarnar eru minar).

Hesi voru orðini. Hetta var so jóla- og nýggjársheilsanin, sum Føroya

Landsstýri (sambandsflokkurin, fólkaflokkurin og sjálfstýrisflokkurin) um almannastovuna, sendi út til okkara gomlu og sjúku.

Brævið talar fyri seg. Heimahjálpi kann ikki veittast til onnur enn tey, sum longu finga heimahjálpi áðrenn 17. desember, og hesi kunnu heldur ikki fáa hjálpi í longri tíð pr. dag, hóast tørvar skuldi verið á tí. Hetta er greið tala.

Pauli og Eilíf hava havt spariknín á lofti. Og sum vit altíð bóru ótta fyri. Hann rakti tey veikastu í samfelagnum. Gomul og sjúk, sum veruliga hava hjálpi fyri neyðini, skulu onga hjálpi fáa útyvir tað, ið longu verður veitt. Og hetta hendir samstundis sum figgarlógir fyri 1982/83 innihelt ein vøkstur uppá 25% og figgarlógir fyri 1983/84 verður helst eini 20 pst. størri enn núgaldandi figgarlóg.

Men einsamallir skulu

Vilhjelm Johannesen: — Øll borgarliga samgongan stendur aftanfyrir hesi darðerð at stinga tey gomlu og sjúku í ryggin

Pauli og Eilíf nú ikki fáa alla skuldina og alla ábyrgdina. Teir hava sjálvandi høvudsskuldina og høvudsábyrgdina við tað at Pauli er leiðari av landsstýrinum og við tað at Eilíf er landstýrismaður í almannamálum.

Vit kunnu nevna nakrar av hinum, sum standa aftan fyri hesa jóla- og nýggjársheilsu: Olaf Olsen, Páll Vang, Torbjørn Poulsen, Jógvan Sundstein og Hilmar Kass. Ja, vit kunnu nevnt allar teir 20, ið umboða borgarliga alternativt ávíkavist í lögtinginum og úti í Tinganesi.

Í Dimmalætting fyri hósadagin sigur lögmaður, at hann í roðu sini gamla-árskvöld kom við eini sakligari samanbering av politikkinum hjá undanfarna landsstýri og politikkinum hjá sitandi landsstýri. Spell at lögmaður »gloymdi« at taka hendað partin av politikkinum við í samanberingina.

Vilhjelm Johannesen

Ábyrgdarmaður leggur frá sær

Tá Húsálansgrunnurin varð settur á stovn í 1964, varð Hanus við Høgadalsá valdur til formann í stýrinum og sat í hesum starvi fram til 1979.

Nú á nýggjárinum legði Hanus niður yrki sitt í Húsálansgrunninum, sum hann hefur røkt undir ábyrgd og trúfesti síðan stovningina.

Hann, ið kennur Hanus, veit, at hann ongakið hefur viljað vaðað longur, enn hann grynti, og hefur hetta eisini eyðkent leiðslu hansara av Húsálansgrunninum, sum hann fyrirmyndarliga saman við góðum kreftum hefur megnað at byggja upp frá ongum, til nú at vera tann næststørsti sethúsálanistovnur her á landi.

Hanus er ikki tann, sum hefur sett tey stóru krovini til tær ytru arbeidsumstøðurnar. Nevnt kann, at skrivstovuhøli grunnsins í mong ár voru undir væðingini á Føroya Banka, til grunnurin fyri fáum árum síðani flutti í meira tíðarhóskandi høli í Jóannesar Paturssonargøtu.

Orðatakið sigur, at gamal er góður í raðum, og tað er ikki

at taka seg aftur í, at Hanus, síðan hann bar seg undan at sita í stýrinum í 1979, hefur verið sitandi stýri og nýggja stjórnunum hollur stuðul, tá ivaspurningar hava tikið seg upp. Ti fer tað eisini at kennast sum saknur hjá teimum, sum starvast í Húsálansgrunninum, nú hann ikki longur hefur sitt dagliga yrki har.

Hóast Hanus nú nærkast teimum sjúti, hefur ein ikki varhugan av hesum, tí hann ber sin aldur væl, og arbeidssamur sum hann er, fer hann at hava nóg mikið at triva í av tí, stundir ikki vóru til framanundan. Og tí verður ynski borið honum um mong góð ár framyvir við tøkki fyri farna tíð.

Vinur

ja í nærum hvørjum húsi, so hetta mátti verið ein skrift á veggnum fyri hesar harrar, sum segði teimum, at nú er piskandi neyðugt, at hetta málið verður loyst.

Hevur skund

— Er hetta seinasti møguleiki at fáa málið loyst í hesum umfarinum?

— Ja, eftir hesum leiði, tí eg meti ikki, at privatir menn eina ferð enn fara undir eina slíka húsa-gongd runt um landið alt at útvega pening, um teir nú fáa nevan framman á frá sitandi landsstýri, men málið verður sjálvsagt aftur reist av nýggjum um tvey ár í tí formi, sum javnaðarflokkurin mælti til, um tað fellur nú. Ti eg rokni við, at javnaðarflokkurin kemur at fyriskipa leiðslu av eini komandi landstýrissamgongu, og har verður so hesin spurningurin loystur.

ur.

Fyri tingið

— Kann tað henda, at málið verður lagt fyri aftur tingið nú fyri at fáa fólkaflokkin og sjálfstýrisflokkin at atkvøða fyri?

— Hetta hefur javnaðarflokkurin roynt nakrar ferðir uttan úrslit. Kortini er so mikið komið fram m.a. av teimum initiativum, sum ferðslumálaráðharrin, Olaf Olsen hefur tikið og av teimum úttalilsum, sum Hilmar Kass vegna Sjálfstýrisflokkin hefur sett fram í tinginum, at varð henda ólukkuliga grein 13 ikki til, so hevði málið longu verið loyst. So hevði uppskotið frá javnaðarflokkinum móguliga í broyttum líki verið samtykt, og vit høvdu longu fyri einum ella tveimum árum síðani havt eitt stórt skip siglandi.

Um tað er nøkur nytta hjá javnaðarflokkinum at reisa málið nú í tinginum, dugi eg ikki at siga. Tingið er ikki ætlað at koma saman fyri 27. januar, og tá er helst ov seint at framleingja Teistaleigmálið, og tá hava vit spælt okkum hesar nøgvu mill. kr. av hondum.

Eisini vildi tað verið vandi fyri, at fólkaflokkurin og sjálfstýrisflokkurin tóku eitt slíkt initiativ frá javnaðarflokkinum sum eina roynd at vinna teimum neisur, at volda teimum eyka trupulleikar í samvinnuni við sambandsflokkin, so eg veit ikki, um vit fara at reisa hetta málið aftur í lotuni.

Hinvegin vildi eg mett, at tað var skilagott av fólkaflokkinum og sjálfstýrisflokkinum nú at gjørt sína stóðu upp og sagt lögmanni frá, at tað er ótolandi, at grein 13 skal verða nýtt í einum slíkum máli sum hesum.

Tað má onkuntið bera til at grein 13 verður nýtt við øvugtum fortækni, soleiðis, at tá hesi báðir flokkar vilja hava málið loyst, so kunnu teir við eini øvugtari grein 13 í huga ikki góðtaka, at sambandsflokkurin blokerar. Tí vildi eg mælt teimum til at fingið hetta málið fram í tingið beinavegin, áðrenn hálvan januar, soleiðis at tá hetta mál var samtykt við einum breiðum meirluta í tinginum, so mátti sambandsflokkurin gera upp við seg sjálvum, um hetta skuldi vera eitt grein 13 mál og hvørjar avleiðingarnar skuldu verið tá hetta mál, sum hann ikki gongur inn fyri, kortini verður samtykt í tinginum. Eg meti, at initiativið til hetta eigur at koma frá fólkaflokkinum og sjálfstýrisflokkinum heldur enn frá javnaðarflokkinum.

Persónliga meti eg, at lögmaður helst tá hevði

bakkað. Tá hann sá, at tað ber ikki til heilt at renna runt við vaksnum monnum og at sær komnum politikarum, hevði vitið helst runnið fyri hann.

Hóttan!

— Meinar tú at ffl. og sjfl. eiga at brúka hetta sum eina hóttan móti samstarvinum við sambfl.?

— Um ikki hóttan so at nýta hetta mál sum eina roynd at finna fram til, hvussu langt sambandsflokkurin ætlar at ganga í misnýtsluni av grein 13.

Ti gera teir ikki tað fyrr ella seinni í onkrum tíðandi máli, so koma teir at ganga í hafti hesi tvey árin sum eftir eru av valskeiðnum og á heystardegnum í 1984 koma teir helst at liggja niðurbundnir sum seyður við rætt.

Eg kann undirbyggja hetta eg havi sagt — um

neyðturvilgheitina av, at grein 13 verður sett á eina álvarsliga roynd við einum dømi aftur. Mær er sagt, samgongan nu í eitt hálvt ár hefur samráðst um ein pakka, sum so hvørt tað leið út á heystið, fekk navn við jólapakkini og sum síðani bleiv jólatroll. Hesin jólapakki, sum skjótt fevnir um 40 til 45 mál hefur verið á borðinum mangar, mangar ferðir, men einki av hesum málum eru loyst uttan eitt, ið varð loyst tveir mánaðir ov seint, nevniliga vetrarferðatælanin hjá Smyrli.

Tá ið vit eru komin har út í, at sjálvit ikki vána-liga sóknarstýrið, tí øðrvísi tykist hetta landsstýri ikki at virka — kann loysa nakað umsitingarligt mál, so er neyðugt at nakað álvarsligt hendir, sum annaðhvørt broytir arbeidslagið ella gevur veljarunum høvi til at velja sær onnur umboð.